

«Natur og kultur» Referat fra

Tur til Tennfjord og Eidsvika 5. november 2019

Vi ble møtt av gruppeleder Sølvi Furnes på det flotte og moderne Eidet omsorgssenter i Tennfjord. Sølvi spanderte velkomstdrink, nydelig plommesaft produsert på Vigra.

Kaffe og sveler fra husets kjøkken kom på bordet mens teknisk sjef i Haram, Kjell Sindre Johansen, fortalte om den enestående bygningen vi satt i. Den er ofte blitt omtalt som framtidens løsning på energieffektivisering.

Eidet omsorgssenter ble tatt i bruk i april 2017 og erstatter fire tidligere aldersheimen i kommunen. Vi fikk se en film som ble laget før bygging og den viste en nøye gjennomtenkt plan for tekniske løsninger, energibruk og plassering av bygningsmassen. Det ble brukt landskapsarkitekt for å planlegge uteområdet for å skjerme for nordavinden. De har sansehage og snøsmelleanlegg. Det er solceller på taket, og vannbåren energi fra brønner, og energibruken er mer enn 90 % fornybar. Huset er billig å drifte og kan kalles et signalhus med hensyn til energibruk. Avfall blir sugd rett i containere og skittentøy sendes i sjakt rett ned i kjelleren.

På omsorgssenteret legger de stor vekt på at både beboere og ansatte skal ha et godt miljø på alle måter. Avdelingsleder Vivian Maridal fortalte om organiseringen og la ikke skjul på at de har hatt sine utfordringer. Alle pasientene har sitt rom hele tiden og personalet går da mellom etasjene til sine pasienter. Der er tre like etasjer med 22 pasientrom i hver. All mat blir laget på huset og de har en utmerket kokksom heter Daniel Røkke. Han har arbeidet både i Nordsjøen og på Hurtigruta. Pasientene får to varme måltider om dagen. Hver avdeling har i tillegg sitt eget kjøkken der brød- måltidene blir laget til. I hver etasje har de en ernæringskontakt og de har fokus på minst mulig medisinbruk. Personalet har organisert arbeidstida si litt spesielt, men er blitt enige om at

de har lange vakter fra kl. 0800 til kl. 2030 tre dager i trekk og ei uke fri.

Etter å ha blitt kjent med omsorgssenteret, kjørte vi til steder rundt i bygda og fikk god orientering om bygdas historie av Torstein Slyngstadli og Rolv Rørhus. Rolv har forfattet to ypperlige bøker: «Eventyret i Tennfjord» og «Jeg

fant, jeg fant». Tennfjord og Eidsvik er de områdene i Haram kommune med størst vekst i boligbygging og folketall. Der er flere nyere boligfelt.

Vi kjørte ned til elva som viser restene etter det historiske industrimiljøet: De forenede Motorfabrikker, Norsk Motorplog og Spill og Vinsjer. Tennfjord er en av bygdene på Sunnmøre med lengst industrihistorie. Fra ca. år 1600 var der kverner som folk fra fjordene og øyene kom for å male kornet sitt på. I 1790 var der 12 kverner langs elva. Tennfjord Mylne var i bruk til 1960.

Vi stoppet ved bautaen som er satt opp til minne om industripioneren Johan Tenfjord (1877-1978). Den har et nydelig bronserelieff laget av kunstneren Ola Stavseng. Johan Tenfjord er blitt kalt Trollmannen i Tennfjord. Han konstruerte, produserte og tok patent på en rekke produkter fra han var ung. Han sto blant annet bak etableringen av Den norske kaffekvernfabrikk i 1901 og konstruksjon av spill drevet med motorkraft til å trekke inn garn med i 1907. Mest kjent er han vel for etableringen av Tenfjord Mek. Verksted som utviklet seg fra et lite mekanisk verksted til en bedrift som ble kjent over hele verden for sine hydrauliske styremaskiner til båter og skip. Bedriften hadde navnet Tenfjord AS fram til Ulstein kjøpte aksjene på 1990-tallet og fortsatte styremaskinproduksjonen.

Etter rundturen i bygda der vi også fikk se de moderne bedriftene Møre Hus AS og Isolaft, kjørte vi tilbake til Eidet Omsorgssenter. Der fikk vi nydelige elgkarbonader med tilbehør til middag og Kvæfjordkake til kaffen. Etter middagen holdt Karen Drønningen en fin takketales fra gruppa som var med på denne kjekke turen. Vi er blitt møtt med en fantastisk gjestfrihet og svært engasjerte og flinke historiefortellere.

På veg hjemover var vi så heldige å få besøke Ludvigsgarden galleri og atelier der Torstein Slyngstadli holder til

med sin kunstproduksjon og salg av kunst. Der fikk vi se akvareller, maleri og portretter i idylliske omgivelser i det gamle huset. Vi takker for oss og kommer gjerne tilbake dit en annen gang.

Nok en gang har vi fått sett nye og spennende steder som skal bli en del av (Nye) Ålesund og vi kan bare oppfordre andre til å gå i våre fotspor. Dere vil bli begeistret! (Marit Tafjord, referent)

